

Årsplaner

Fagets formål

I fagets formålsparagraf hedder det:

Stk. 1.

Formålet med undervisningen i geografi er, at eleverne tilegner sig viden om vigtige naturgivne og kulturskabte forudsætninger for levevilkår i Danmark og den øvrige verden. Eleverne skal tilegne sig grundlæggende geografisk viden som baggrund for forståelse af geografiske begreber og sammenhænge og viden om samfundenes udnyttelse af naturgrundlag og ressourcer. Undervisningen skal give eleverne fortrolighed med natur- og kulturgeografiske arbejdsformer og betragtningssmåder og give dem indblik i, hvordan geografi – og geografisk forskning – i samspil med de øvrige naturfag bidrager til vores forståelse af verden.

Stk. 2.

Undervisningen skal anvende varierede arbejdsformer og i vidt omfang bygge på elevernes egne iagttagelser og undersøgelser bl.a. ved feltarbejde og brug af geografiske kilder. Undervisningen skal udvikle elevernes interesse og nysgerrighed over for natur- og kulturgeografi, naturvidenskab og teknik og give dem lyst til at lære mere.

Stk. 3.

Undervisningen skal bidrage til elevernes forståelse af fremmede kulturer, og til at de erkender natur- og kulturgeografiens bidrag til vores verdensbillede. Elevernes ansvarlighed overfor naturen og brugen af naturressourcer og teknik skal videreudvikles, så de får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handlen i forhold til spørgsmål om menneskets samspil med naturen – lokalt og globalt.

Alle grundskolens fag er defineret ved en formålsparagraf med samme tredelte struktur. I stk. 1 fastlægges fagets HVAD, i stk. 2 fagets HVORDAN og i stk. 3 fagets HVORFOR. I brede vendinger naturligvis. Det nærmere indhold, kompetencerne, lærings- og vidensmålene uddybes i Fælles Mål, læseplanen og vejledningen.

Sammenhængsforståelse

Det kan opleves som voldsomt ambitiøst og uoverskueligt at skulle omkring alle færdigheds- og vidensmål, i et treårigt forløb, der maksimalt har to lektioner på skemaet pr. uge. Der er imidlertid heller ikke tale om en tjekliste, der skal fyldes ud punkt for punkt, men derimod om ingredienser, der billedligt talt sammenkoges. Ikke tilfældigt med en teskefuld dér, et fingerknips her, en skefuld dér og til sidst et drys af alt det, vi ikke fik i undervejs.

Nej! Intentionen er at strukturere et flerårigt forløb, der i sammenhængende temaer på langs i forløbet og på tværs med andre fag kommer om ved det hele ved, såvel naturfaglige- som fagspecifikke mål i en meningsfuld og progressiv proces.

I GEOS A rummer kapitel 4, Befolkning fx en mængde koblinger til flere af bogens øvrige kapitler og undertemaer. Fx klima, naturkatastrofer, naturgrundlag og erhverv m.v. Bogen kan naturligvis gennemarbejdes kapitel for kapitel, med de nødvendige eller relevante fravalg af tekst og øvelser, læreren prioriterer undervejs. Det kan gøres, netop fordi hvert af kapitlerne er brede og tematiske i deres opbygning. Vælges den fremgangsmåde kan man fx følge listen sidst i dette kapitel, uge for uge.

En anden fremgangsmåde er opbygning af tematiske forløb, hvor grundbogens kapitler eller dele af dem kobles på kryds og tværs på den måde, der giver størst funktionalitet og dermed udbytte.

Uanset fremgangsmåden i øvrigt, siger al erfaring dog, at der altid opstår akut behov for at eleverne kender til konkrete arbejdsmåder eller færdigheder i forbindelse med arbejdet. Det kan fx være kendskabet til befolkningspyramider eller hydrotermfigurer. Det kan derfor ofte være relevant at indlægge "småkurser" eller "små-introduktioner" undervejs, når behovet viser sig. Det understøtter også tænkningen om, at stoffet indgår dér, hvor det giver mest mening.

Årsplaner

En årsplan for undervisningen i geografi med udgangspunkt i GEOS kan se ud på mange forskellige måder og skal udarbejdes med hensyntagen til den enkelte klasse og til lærerens undervisningsstil.

Det er muligt at plukke i øvelserne, så der lægges større eller mindre vægt på elevernes selvstændige arbejde med faget.

Årsplanerne kan sendes hjem med eleverne, de kan præsenteres i forbindelse med skole-hjemsamtaler, eller de kan præsenteres for den samlede forældregruppe på et forældremøde.

Årsplanerne kan hentes som word-fil, hvorefter læreren selv kan slette de øvelser, der evt. skal fravælges, tilføje andre aktiviteter og evt. justere emner/aktiviteter og andet undervejs.